

اورنبورغ اوچون

سنه لك بهاسى ۳ صوم « تين
يارم سنه لكى ۱ « ۵۰ »
اوچ آيلغى. ۱ « »

چيت شهرلرگه

سنه لك بهاسى ۴ صوم « تين
يارم سنه لكى ۲ « »
اوچ آيلغى ۱ « ۲۰ »
پر آيلغى. ۰ « ۵۰ »

چيت مملكتلرگه

سنه لك بهاسى ۶۰ صوم « تين
يارم سنه لكى ۳۰ « »
اوچ آيلغى ۲۰ « »

اورنبورغ ژورنال «دين
ومعيشت» تليفون نومر ۲۸۹

بره ملام
۱۲ تين

ديگر معيشت

ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع
وبيع و صلوات و مساجد يذكر فيها اسم الله
كثيرا و لينصرون الله من ينصره ان الله لقوى عزيز

زمان تاسيسي ۳۱ ديكابر ۱۹۰۶ سنه سننده

۳ نچى سنه

ييار لگان يازو

رنى اوزگار تورگه

داره اختيار ليدر.

باصلمغان يازولر

كيرو قايتارولماز.

مارقه سز خطلر

قبول ايدلماز.

آدرس آلماشتر

رغه ۲۱ تين آلنور.

آدريسى آچق

يازولرى اوتنوله

آدريسى مقاله لر

درج ايدلماز.

هفته ده بر مرتبه نشر اولنان دينى، فنى، ادبى و سياسى ژورنالدر

شهر ايجى شا كردلرينه يلغه ۲ روبله ۵۰ تين چيت شهر شا كردلرينه يلغه ۳ روبله در.

مسئله

محترم محرر افندى!

اشبو سؤالدر يمه معتبر (دين و معيشت) مجله سنك
جواب يازمق كزى اوتندم.

بورى اويازى فزليار وولصى صاندوغاچ قريه سى
كرام الدين صدر الدين اوغلى

انچى سؤال بر كمسه دورت بالالى بر طول خا-
توننى نكاحلاب يور طقه كروب مذكور بالالار نك ير

لرينه آشلق صاچوب تورسه بو آشلق بالالار نقي بوله مى
يوقسه صاچكان كشينكى بوله مى ؟ ۲ نچى سؤال بالالار

حد بلوغگه يتمكان بولسه لرده انلر نك ير لرينه صاچكان
آشلقلر ندن عشر چيغامى ؟

اداره

انچى سؤال نك جوابى بالالار نك يرينه صاچلگان

فهرست

مسئله

ترقيق الرأ

فقير نك صدقه سى حقنده

فديه حقنده

تحقيق البيان لاهل الايمان

رد الانقلابيون

تنقيد ياكه مقابله

شعر

تورلى خبرلر

خارجى خبرلر

اورنبورغ خبرلرى

آشاق كمنكى بولسه شول ساچلكان آشلقدن اوسكان
 آشلقده شول كشيكنكى بوله در. اگر صاچوچى بالالار
 آشلقندن ساچلكان بولسه بالالار آشاقى بوله در. اگر
 اوزينك آشلقن ساچلكان بولسه اوسكانيده اوز آشلقى
 بوله در.

لكن بالالارنك وصى لر ينك اذنندن بشقه بالالار
 يرينه آشلق صاچوچى كشى بالالارنك ير لر يننى غصب
 قيلغان بوله در. شونك ايچون اول كشيگه بالالارنك ير
 حقلر يننى بالالارغه فايدهلى صورته بر مك واجيدر.
 بونك تفصيلى بوسنه نك ۲۴ نچى نومبر مجلده آچق
 بيان ايدلمشدر. مراجعه ايدوله.

۲ نچى سوؤالنك جوابى عشر عشر نك وجوبنه عقل
 وبلوغ شرط توكلدر. بناء عليه صيبلر حد بلوغكه يتماسه
 لرده ير لر نندن چقان آشلقدن عشر بر مك واجب
 بوله در. (ويجب «العشر» مع الدين وفي ارض صغير
 ومجنون الخ) در المختار باب العشر. ج ۲ ص ۵۱
 محترم محرر افندى اشبو سوؤالر گه جواب
 ياز مقنن موجودر

۱ نچى سنة اولان مصافحنه وشجه الصاق صفحه الكف
 بالكف واقبال الوجه بالوجه كه بناء ايكي قول ايله
 كورشمك مى ياكه ياكالار چه اسلام مملكتنك بر قول
 ايله كورشه لر ديو قول بيرشمك لرى ده جائز مى هم
 بر قول ايله كورشكانده نبينا صلى الله عليه وسلم نك
 اذا صافحتم فخذوا الايهام بالاهايم ديكان قول شريفينه
 خلاف اولماي مى هم اسلام مملكتنك بر قول ايله كور.
 شوبار مى بولغانده كور شوچى كملر هم بر قول ايله
 كورشكانده اقبال طابله مى.

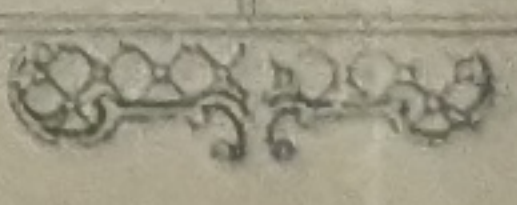
۲ نچى نمازده اولگى ركعتده قسقه سوره ايكنچى
 ركعتده اوچ آية مقدارى اوزون بولغان سوره اوفو
 مكر وهى دگلمى مثلا بعض صوفى لرنك اشراق
 نمازنده اولگى ركعتده سورة الشمس نى ايكنچى ده
 سوره الليلنى اوتولرى يولنده اولب كراهه فرائضده
 عنه اوله مى فرائضده اولسه منية نك (وتطويل الركعت

الثانية في جميع الصلوات مكر وه) ديگان نك مفهومى نچك
 ۳ نچى ياگا مسجد صالغانده ايسكى مسجدنى مدرسده
 ايتو ياكه آغاچلار نندن كوپر ياصاؤيا كه طافته لار نندن
 جنازه آغاچلارى يعنى ميتنى يوارغه هم كوتارر گه
 قورال لر ياصاو جائز مى دگلمى هم ايسكى مسجدنك
 يانينى من هيچ بر نرسه گه بير ميم ديسه اختيارى بار مى
 آيولى ده امام محمد ظريف محمودف.
 ۱ نچى سوؤالنك جوابى علمه اكر امه حواله ايدلى.
 لطفا جواب ياز سهر مجله صحيفه لرى آچقدر.

۲ نچى سوؤالنك جوابى ايكنچى ركعتنك اوقلغان
 سوره نك اولكى ركعتده اوقلغان سوره دن اوچ ايت
 ياخود دخى زياده رك اوزون بولوى مكر وهدر. اما
 بو اوزونلق قيصقه لق (اوزن وقيصقه) سوره لر گه
 قاراب متفاوتدر. شولا يوق اوزونلق قيصقه لقنى فقهاء
 كرامنك تقدير لر يده متفاوتدر. قسقه سوره لر ده اوچ
 آيت ايله تقدير قيسسه لر ده بعض اوزون سوره لر ده
 كلمات ايله ده تقدير قيلمشدر. فقط نافله نماز لر ده
 مطلقا عدم كراهته قايىل اولنلرده واردر. منييده
 (وتطويل الركعة الثانية في جميع الصلوة مكر وه) عباره
 سنى بز طابا آلمدق.

(واطالة الركعة الثانية على الاولى يكره) تنزيها
 (اجماعا ان بثلاث ايات) ان تقاربت طولاً وقصراً والا
 اعتبر الحروف والكلمات. واعتبر الحلبى فحش الطول
 لاعدد الايات واستثنى في البحر ما وردت به السنة
 واستظهر في النفل عدم الكراهة مطلقاً (در المختار فى
 فصل ويجهر بهامش الرد المختار. ج ۱ صحيفه ۳۸
 بحر نك استظهارينه كوره اشراق نمازنده اولكى
 ركعتده والشمس ايكنچى ركعتده والليل اوقيماقنده
 پاس بولسه كرك ديب الكيمز.

۳ نچى سوؤالنك جوابى خراب بولغان مسجد حقنده
 امام ابييوسفى وامام محمد رحههما الله حضر تلى قاشلار نك
 اختلاف واردر. امام محمد كه بناء واقف معلوم بولغانك، خراب
 بولغان مسجد، وافقنك ياخود وار ثينك ملكنه قايتدهر. بنا

اذا عاد ملك بانيه او وارثه لايلزم ان يصرفه بل انشاء صرفه وانشاء ابقاه . وهذا بناء على قول محمد اما على قول ابييوسف فقد تقدم انه لايجوز نقله ولا نقل ماله الى آخر . وصلى الله على سيدنا محمد وعلى آله وصحبه وذريته وسلم تسليمها آمين .

منحة الخالق على البحر الرايق ج ۵ صحيفه ۲۷۴

ترقيق الرأ

محترم مجرر افندی اوشبو توبانده مذکور عبارہ ده اولان شبہہ مزنی معیشتہ درج ایدوب دفع ایلا . مکثنی زیادہ توبانچیلک ایلان اوتنه مز .

شمس الدین محمد بن محمد الجزری قدس الله سره السری مقدمه جزریه ده ذکر ایده درر (ورقق الرأ اذا ما کسرت ه کذاک بعد الکسر حیث سکنت ه ان لم تکن من قبل حرف استعلا ه او کانت الکسرة لیست اصلا ه) اوشبو عبارتن بز نك فهم قاصر مزغه بنا فهم لنمش شی شولدر ما قبل کسره لی بولغان راساکنه فی ترقيق قیلنور اگرده اول رأ حرف استعلا دن قبل بولمسه یا که رانک ما قبلنده کی کسره عارضی بولسه چونکه رانک لیست باصلی بولمقی عارضی بولو دن عبارة بولسه کیراک بس بوعبارة که بنا الذی ارتضی ام ارتابوا او خشاشلی لارده رأنی ترقيق قیلنسه کیراک رانک ما قبلنده کی کسره عارضی بولغانلغی اوچون و حالانکه ما قبل کسره لی بولغان رأ ساکنه فی ترقيق قیلو مشروط ایدی رانک صوتکنده حرف استعلا بولماسلق ایلان هم ما قبل ده کی کسره نک عارضی بولماسلق ایلان علی مافی شروح المقدمة الجزریه بوعبارة فی مقصود فی افاده قیلور روشده مطالعه قیلو نچوک بولور ایکن .

یکا شاشی ده امام ملا عبدالولی بن ملا سمیع الله

اداره

بو عباره که شیخ الاسلام زکریا الانصاری حضر تلیری

علیه آنلر مسجدنک اسکى اغاچلرینی ، اوزلرینک فایله ارینه صرف ایتسه لرده ، صاتسه لرده ، یاخود یاگی مسجد که بیر سه لرده و یاخود کوپر ، مدرسه ، جنازه یا صاتسه لرده اختیار لیدر لر .

اما وافى معلوم بولغانک قاضی بولغان کشی ، اسکى مسجدنک اغاچلرینی یاگا مسجد که صرف ایتدره آلا در . لکن مدرسه گه یاخود کوپر که یاخود بشقه تورلی خیرات یولینه صرف ایتدره آلوینه امام محمد قولینه بناء روایت فقها کوره آلمدق .

ایندی امام ابييوسف حضر تارینه بنا مسجد ، الی قیام الساعة مسجد در هیچ بر وقت میراث بولمیدر اول مسجدنک اغاچلرینی و بشقه چه اوزینه متعلق مال لرینی ، ایکنچی مسجد که کوچرو اصلا و قطعاً جائز توگلدر . فتواده امام ابييوسف قولینه در .

(ولم يذكر المصنف حكم المسجد بعد خرابه وقد اختلف فيه الشيخان . فقال محمد اذا خرب وليس له ما يعمر به وقد استغنى الناس عنه لبناء مسجد آخر او اضرار القرية اولم يخرب لکن خربت القرية بنقل اهليها واستغنوا عنه فانه يعود الى ملك الوافى او ورثته . وقال ابو يوسف هو مسجد ابدأ الى قیام الساعة لا يعود هيز اثنا ولا يجوز نقله ونقل ماله الى مسجد آخر سوا كانوا يصلون فيه أولا وهو الفتوى كذا فى الحاوى القدسى وفى المجتبى واكثر المشايخ على قول ابييوسف ورجح فى فتح القدير قول ابييوسف بانه الاوجه)

البحر الرايق فصل و من بنى مسجدا الخ ج ۵ صحيفه ۲۷۱ بوعبارة امام ابيوسف ايله امام محمد ار اسنده اولان اختلافی حاکیدر . اما یوقاروده امام محمد که بنایاز یلغان تفصیل لر ایچون روایت شـودر . (ولو خرب احد المسجدین فی قرية واحدة فللقاضى صرف خشبه الی عمارة المسجد الاخر اذا لم يعلم بانيه ولا وارثه وان علم يصرفها هو بنفسه قلت انشاء) .

البحر الرايق ج ۵ صحيفه ۲۷۴ نقلا عن القنية . زقوله قلت انشاء . هو من كلام القنية وفائدته انه

مقدمه جزريه كه شرحنده شول طريقه شرح وير مشدر
 «(كذلك) ترفيق الرأ الواقعة (بعد الكسر حيث
 سكنت ان لم تكن) وافدة (من قبل حرف استعلا او)
 ما (كانت السكره ليست اصلا) يعنى وكانت السكره قبلها
 لازمة نحو «فرعون» ملا على القارى حضر نلرينك بو
 توجيھنى معقول كوروب مقدمه مذکور شرحنده ذكر
 ايت مشدر. مراجعت بيوريل. خلاصه او كانت ديكانك
 او حرفى صونكنده برده ما نافيہ تقدير فيلنسه بو
 عبارتنى مقصودنى افاده فيلور روشده مطالعه فيلمق بيك
 سيل اوله در.

فقيرنك صدقه سى حقنده

سبق در هم مائة الفى درهم رجله در همان احد احد
 هما فتصدق به ورجل له مال كثير فاخذ من عرضه ما
 ثة الفى فتصدق بها. جامع الصغير. اى ثواب التصدق
 بدرهم اكثر من ثواب التصدق بمائة الفى در هم قالوا
 كفى ذلك يا رسول الله فيبين وجهه بقوله صلى الله
 عليه وسلم رجل البخ اى لانه لما علم انه يكفى در هم
 لمؤنة هذا اليوم وليلته وتصدق بالثانى صار متوكلا
 عليه تعالى فى الغد بخلاف ماله كثير وتصدق ببعضه فا
 نه عنده وثوق بباقيه بخلاف ذاك فوثوقه به تعالى شا.
 رح حفى

محترم اداره ديدكنچه هر كم صدقه ويرسه برگه
 اون موعود ايدكى شبيهه سزدر فقط بو حديث شريف
 وشارحنك بيانندن توكل اعتبارى ايلان فقيرنك صد
 قه سينك افضل ايدكى فهملننه در. قال رسول الله صلى الله
 عليه وسلم خير الصدقة ما كان من ظهر غنى وابدأ
 بمن تعول رواه البخارى و تنكير غنى ليفيدان لابس
 للمتصدق غنى ما اما غنى النفس وهو الاستغناء عما
 بذل بسخاوة النفس ثقة بالله كما كان لابي بكر رضى الله
 عنه واما غنى المال الحاصل فى يده والاول افضل اليسا

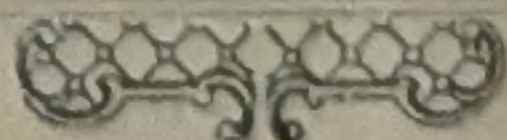
ريبن لقوله صلى الله عليه وسلم ليس الغنى عن كثرة
 العرض انما الغنى غنى النفس والا لا يستحب له ان
 يتصدق بجميع ماله ويترك نفسه وعياله فى الشدة واندا
 ختم الكلام بقوله وابدأ بمن تعول عن ابي هريرة
 قال يا رسول الله اى الصدقة افضل قال جهد المقل و
 بداء بمن تعول و حاصل ما ذكره ان تصدق الفقير
 الغنى القلب ولو كان قليلا افضل من تصدق الغنى
 بكثرة المال ولو كان كثيرا فهو من ادلة افضلية الفقير
 الصابر على الغنى الشاكر وان عبادة الاول مع قلتها
 افضل من الثانى مع كثرتها فكيف بتساويهما مرقات جلد
 ثانى صحيفه ۴۸۶

بو سوزلرده يوقارغى حديث شريفى تقويه ايددر.
 عبدالله المعاذى

اداره.

بو سوزلرگه بناء يا (من جا بالحسنة فله عشر امثا
 لها) آيت كريمه سنى تاويل ياخود نص قطعيكه مخا.
 لفتى ايجون شارح حفى جنابلرينك حديث شريفكه
 بويله معنا ويرمكى تنقيد لازمدر. مرقات عباره سيده
 شونى موعيددر. حفى جنابلرينك (اى ثواب التصدق
 بدرهم اكثر) عباره سنده گى (اكتر) لفظى اورننه
 مرقاتده كى كى (افضل) ديكان بولسه ايدى آية كر
 يمه گه مجامع اولديغى كى مرقاة عباره سينده موافق
 بولور ايدى. يوقسه مائة الفنك بردن اكثر ايديكى
 بديهياتدن اولديغى كى مائة الفنك جزاسى اولغان
 مليونك، برنك جزاسى اولغان اونغه قاراغانده اكثر
 ايديكى ده اجلى بديهياتدندر.

اما برنك مائة الفدن (افضل) اولمقى ممكندر.
 فقط ۲۶ نچى نوميرده گى سوالگه فقيرنكى افضل ديب
 جواب برمك تيوشسز كورننه در. چونكه مذکور نو-
 ميرده صور اغان كشى «قايسينك ثوابى كوب» ديب
 صور ايدر. «قايسينك صدقه سى افضلدر» ديب صو
 راميدر.

فدیہ حقندہ

کتاب فقہادہ کتاب الزکاتہ ولا الی من بین هما و
 لاد شرحک (لان منافع الاملاک متصله بینهم فلا یتحقق
 التملیک الکامل وکذا لا یدفع الیهم صدقه فطره وکفار
 ته وعشره بخلاف خمس الرکاز یجوز دفعه لهم لانه
 لا یشترط فیہ الا الفقر دیلمشدر) ابن عابدینک ایسه
 وکذا کل صدقه واجبه اوله رق ثابتدر. فدیہ نک بعضی
 تطوع اولماتی محتمل او اسهده بعض وقت مکلفنک عجز-
 یده نادر اولمقدن فدیہ نک واجب اولانیده واردر.
 بناء علیه فدیہ اولادقه جائز اولماسه کرک جائز
 اولسه فقها کرام خمس رکازی بیان وقتنده بیان
 بیورر ایدیلر. فقط شرنبلالینک مراقی الفلاح شرح
 نور الايضاح ده باب الصوم فصل العوارضه (ویجوز
 فی الفدیة الاباحة فی الطعام اکلان مشبعان لیوم
 کما یجوز التملیک بخلاف صدقة الفطر فانه لابد فیها
 من التملیک کالزکاة اعلم ان ما شرع بلفظ الا طعام
 او الطعام یجوز فیہ التملیک والاباحة وما شرع
 بلفظ الایتاء او الاداء یشترط فیہ التملیک) دیکان عباره
 سنه ویوقارینک بولمش فلا یتحقق التملیک الکامل
 عباره سنه بناء اولادقه فدیہ فی تملیک ایدلمی اباحة
 ایدلسه جوازی فهملندهدر. فدیہ حقنک اصل (وعلى الذ
 ین یتیقونه فدیة طعام مسکین) آیه کریمه سی اولد
 قندن طعام لفظی ایله مشروعدر تملیک جائز اولد
 یعنی کبی اباحتده جائزدر. عبدالله المعاذی

اداره.

بو مقاله ۳۶ نچی نومیر مجلهده مندرج امام شیخ الله
 حضر تلمزینک استفتاسنه جواب مقامنده یاز لغان بو-
 اسه کرک.

تحقیق البیان لاهل الایمان

ادبیات نک نچی صحیفه سنده " بز قرانی یالکیز

ثواب ایچون بوش وقتلرده تلاوت اولتور واحادیثی
 موثریکلره وعط اثناسنک ترغیب یا ترهیب ایچون ذکر
 اولتور احوال موضوعدهن عبارتدر دیر ایدک " دیر
 خیر افندی بز طلبه زمانمزده وهر وقتدر قرانی
 تلاوتدهن مقصود آیات قرانیهدی تدبر، معانیسون
 تفکر. او امری توتهمق ونواهیدهن اجتناب ایله بر-
 که ثوابی ده بولوی امیدنده مز. واحادیثی ده قرآنده
 مذکور ارامیان یا که ذکر ایدیلبده استخراج رسول
 خدادهن باشقه میسر اولمه یین حکم لری بیلوب عمل
 فیلهق مقصودیله اولقه تورغان الفاظ مبارکه دن عبارت
 دیب بیلمه کده مز.

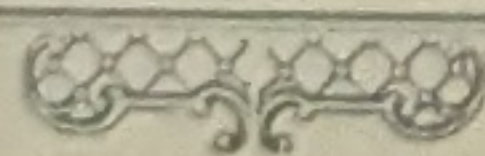
بن شور اسینه تعجب ایدرم که ادبیات مؤلفی بزم
 رسول اکرم ونبی محترم افندمز حضرتی عصرندنه
 شو وقتدر قدر کلیب کچهن، یوز بنکلرچه آثار اسلا
 میه قالدرون نیچه بنک علماً عظامی جهله صایوب غایت
 مکمل صورتده تالیف اولنمش آثار اسلامیهی ابو
 العلاء المعری نک (اللزومیاتی) تابدم دیور. بیچاره
 موسی افندی مصره قدری واروب، فقط اللزومیات
 تاب قایتمش. ایکان اثنای سفرنده کوزینه باشقه نر
 سه کورنماش. الحاصل مصره سفر بوشقه کیتمش.

آیانچ حال!

(ساب الموتی کالمشرف علی الهلکة)

ادبیات مؤلفی شو حدیثی بیخشی ملاحظه فیلسه
 بزم اسلامیت نامنه عمر لرون صرف ایدوب شریعت
 غرای محمدیه نک تر قیسینه خدمت ایدوب فوت ایتمش
 علماً اسلامی افاده سی اولمه یین کتابلری تالیف ایدوب
 باشقه لری تضلیل ایتدیلر دیو سب ایتودهن احتراز
 ایدرم ایدی.

ادبیات مؤلفی اهل اسلامی بر طاقم فصاصلر گمرا،
 صوفیای جاهل فقیه لری تحت تهدیدنده انوار عقلدهن
 بی بهره اولوب قالدیلر. حاصل معری نک (اللزومیات)
 ندهن باشقه، اهل اسلام هلاک اولدی، لکن بن

گنه شو اللزومیاتی مطالعه ایدو سایه سنده هلاک اولودن خلاص اولدم و اهل اسلامه ده اللزومیاتی مطالعه ایدونی توصیه ایدهم دیمک استر .

لکن بن شو سوزاری سویله بن آدمی هک دبه جزما حکم ایدهم . شو دعوی مه دلیل اوله .

رق رسون اکر ممزنگ (اذا سمعتم الرجل يقول هلك الناس فهو اهلكهم) «مسام» دیگان حدیث شریفون کتوره بیلم . شبه یوق اهل انصافه شو مبارک حدیثی ملاحظه کفایت ایدر . کندی حالی ایله ، مشغول اولور ، باشقه لری هلاک اولمشلر ظننده بولنه مز ، عقل خسه و صندده معری بیک افراطقه کیتمشدر .

حتى عقلی هر حقیقتی بلا واسطه کوستر من نبی دیمشدر . بنده اعتراف ایدهمر مگه ، ابنای بشر ایچون عقل دهن قدرلی هیچ شی بولنه ماز . زیره حق سبحا نه و تقدس دقیق اولان مسائلده قران کریمده تکرار (یا اولو الالباب) دیو عقل اصحابینه خطاب ایتمشدر ، هم رسول محترمه (افلح من رزق کبا) دیو بیو رمشدر . یعنی عقل ایله مرزوق اولان کسمه لرفلاح بولدیلر دیمشدر . عقل لاشک سعاده دنیاویه ایچون وسیله اولان ، خدا حضری نک بیک زور نعتی در .

شویله ایسه ده عبادت و اعتقاد مسئله لری خصوصنده عقلغه موافقت و متابعت شرط دگلدن .

عکسی حالنده خدا حضرتی نک (وما آتیکم الر- سول فخذوه) دیگان کلام شریفی بلاغت خار جنده اولقی لازم کلیور ، اگر معری نک زعم فاسد نچه هر اشد عقلغه غنه متابعت شرط اولسه ایدی خدای بلا- غت ایچون وما آتیکم الرسول فتدبروا ثم خذوه اور دوه کبی بر شی ذکر ایدهم ایدی لکن خدای اوپله دیمه مش یعنی مسائل عبادات و معتقداتی عقلغه صالح اولچار گه قوشمامشدر .

ادبیات موافی معری نک افکار علمیه سینه آل اوزا دمامشدر دیو ردیه یازان علمایه او فکه ایدهم ، یعنی ردیه یازوچی افندیلر بیننده عموما عالم اسلامیتده

«کل الذی تحکون عن مولاکم . کذب اتاکم عن یهود یحبر» یعنی خدا گز طرفندن حکایت ایتدیکمکز شی لرنک کلسی سزه یهودلر طرفندن وضع اید- یامش اکذیبدهن عبارتدر دیمکدر .

شبه یوق کل دهن مراد مجموعدر ، اوپله ایسه خدا طرفندن حکایت ایدیلن قران نچوک اولدی ؟ معری نک شو بیتی قرانه انکار دگلدن نه در ؟ هم شو بیتی ایله معری (اذا تتلی علیه آیاتنا قال اسطیر الاولین) آیه شریفه سنه مصداق اولما- مشی .

شو سوال لره اهل انصاف جوابه البتة : اولدی ، اولدی دیچه کلری شبه سزدر . معری دیمش :

«اذا رفعوا کلامهم بمذوح ، فلفظی فی مواطنه رسیس وما حمدی لآدم او بنیه . واشهد ان کلهم خسیس» یعنی ابنای بشری مدح ایدوچ- پیلر کلام لرون نه قدر رفع ایتسه لرده ، بنم رمیم اوزینک مقامنده ثابتدر . آدمی وبالالرینی بن ماقتی آلیم ، بن شهادة ایدر مکه مجموع من حیث لایشد عنها آدم بالالاری بیک فبیعدر . لکن بن گمان ایدهم ، روی ارضه شر فاً وغرباً هر علمایه شبهه سز معلومدر او جناب واجب الوجود رب العالمین حضرتی ابنای بشردهن

نه قدر پیغمبری آیات قرآنیه ایل مدح ایتمشدر .
 اما معری نك نفس شیطانیه سی غالب کلیب انبیا کرا
 می مدح ایدوگه لیاقتسز تابمشدر . بافنگ مغری نك
 شو مذکور بیٹی قرآنه انکار دگلمی ؟ سبب انبیا
 دگلمی ؟

اما موسی بیگییغی شو مذکور بیتلری ترجمه ده
 معری نك کندی سویله مین الفاظی تقدیر ایدوب عا -
 لمه معصومیتن ارئهیه چالشمشدر . حاصل بیتلری
 بوزوب ترجمه ایتمشدر . روی ارضک بیتلری آنکلا
 یان کشی یوق دیب گمان اینر می ؟ یا که معری نك
 بیتارون ترجمه ایدر ایچون هر کم کندی مصره
 واروب اللزومیاتی طوپلاب قایتغره کیرهک دیو ظن
 ایدر می ؟ بیله مم .

ادبیات موعلفی هر کس دهن زیاده او بیوک اما
 ملری او عالم اسلامیت استاذارینی او ترفیات
 رهبرلرینی او عدالت مؤسس لرینی بن احترام اینرم ،
 بن او بیوک اماملری مدح اینرم دیر .

بن دوشینه مم شریعت غرای محمدریه نك او دین
 مبین نك ترفیاتینه ایلا ونهارا اجتهادلرین صرف قیلب ،
 احکام عباداتی و معاملاتق بیان و عیان ایدوب بزم
 محتاج الیه مز اولان نچه ونچه کتابلر تألیف ایدوب
 کچن علماً عظامی " باشقه لری تضلیل ایتدیلر وانوار
 عقل دهن بیبهره ایدوب قالدردیلر " دیو سب قلغاج
 " احترام ایدرم " دیهک نه دیهک در ؟

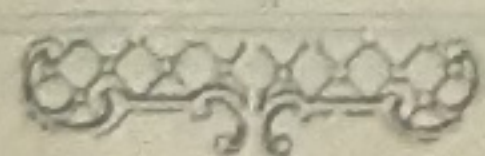
موسی بیگییغی افندی کلیتلی صورتده بالالار -
 مزى روس مکتبلرینه آوروپا کلیه لرینه ویرمک
 لازمدر دیهش . بنگ بو خصوصده شو آنه قدر مو
 سی افندی ایله بر اعتقادده ایدم ، لکن شو صوگ
 سنه لرده آوروپا کلیه لرنده تحصیل ایدهن طلبه نك
 حالنه نظر بنی شو اعتقاددهن رجوعگه مجبور ایتدی .
 چونکه آوروپا کلیه لرنده تحصیل ایدهن طلبه ، حتی اشکو -
 لده گیمنازیدهه ویر ایکی سنه دار الفنون ایشگی
 توبنگ اسنه ب یورگان یا که گیمنازیدهه و دار الفنون

لر نك استورث (فراش) ویا بواب (اشویتسار) لر
 ندهن اوقوب بورگان تاتار مالایلریده " بز ایزدی
 آبراز اژنوی بولدق اول دین دیگان نرسه نادان
 خلق ایچونگنه وضع ایدیلمش (روزه) آچ تورو
 هر وقت کوب آشاب معده بوزیلماسون ایچونگنه
 بز بلایده وقتلیغنه آشیمز ، نماز ایسه آش سگدر و
 ایچون بولغان گیمناستیکه گنه بز آشنی یوروبده
 سگدره مز بز هر آشنی عقلغه صالیب قاریمز " دیو
 لاف اوروب یوروده ن باشقه کندیلرینه وملتیه بر
 فائدهلی اش کوستره آلهادیلر دیسه مبالغه اولمهز
 ظن ایدرم . ادبیات مولفی شو آدملری ملتیه خد -
 مت ایتدیلر دیسه کم لر ایدیکن کوسترسن بقالم !
 امام میرزا عبدالله بن ملا صاحب الدین
 لطیفی
 آخری وار .

رد الاتقلا بیون

(و غایه بغیته سلب الایمان) من الانسان بالله
 تعالی او برسله او بشیء مما ورد عنهم من الیقینیات
 ولو بالتشکیک فیه لیتساوی الانسان معه فی رتبه
 الکفر التی هو فیها ورتبه الشکوک والترددات فیما
 هو عین الحق المبین . (حدیقه)

فقیر البتة شیطان علیه اللعنة ده بوش بوشنه شول
 قدر مشقت چیکمی . مقصودی مؤمن بندهنی ایماندن
 محروم ایتو . یا بتونلانی یا امور اعتقادیه لر مزده شک
 کیترو . مثلاً حشر امور ارنده شک کبی عذاب قبرلر
 حقنده شک کبی احوال آخرتده شک کبی . البتة سوزن
 قبول ایتکان کشیگا شول موجب کفر بولغان نرسه لر نی
 یوکلایوب مقصودن حاصل ایته چک . ههک شیاطین انس
 ده کندلری نك بوزق بولغان قصدلرین مسسک لرین
 قبول ایتکانلرگا التزام فیلوب کندلری کبی خراب
 ایته چک لر . منه شونک ایچون بیک نقی قارارغه کیرهک

ديه يوقارودن بيرلو تکرار تکرار ايتنه کيله مز .
 (قال الامام قاضيخان) رحمه الله تعالى (في فتواه
 قالوا) اي العلماً (ليس زماننا هذا زمان اجتناب
 الشبهات) اي التباعد عنها لعدم امکان ذلك (وانما الوا
 جب على المسلم ان يتقى) اي يجتنب الحرام (المعا
 ين) اي الذي يعاينه وينتقق انه حرام (وكذا قال)
 مثل هذا (صاحب الهداية في التجنيس) ونقله قاضيخان
 في الاشباه والنظائر من كتاب الحضر والاباحة (وزما
 نهما) اي زمان قاضيخان وصاحب الهداية ره (قبل
 ستمائة) سنة من الهجرة النبوية (وقد بلغ التاريخ
 اليوم) اي في زمان المصنف لهذا الكتاب ره (تسعمائة
 وثمانون) سنة من الهجرة وبلغ التاريخ اليوم الى الف
 وثلاث وتسعين سنة من الهجرة على احد (ان الفساد
 في الاحوال ظاهر اوباطنا (والتغيير) في طباع الناس
 وعاداتهم السيئة واخلاتهم الدميمة (يزيد ان دائماً بز
 يادة الزمان لبعده عن عيد النبوة) المحمدية. اخرج الا
 سيوطي في الجامع الصغير برمز الترميني عن انس
 رضى الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عه م (ما من
 عام الا واندى بعده شر منه حتى تلقوا ربكم) وبرمز
 الطبراني عن ابي الدرداء رضى الله تعالى عنه قال قال
 رسول الله صلى الله عه م (ما من عام الا ينقص الخير
 فيه ويزيد الشر) (فالورع والتقوى في زماننا هذا في
 حفظ القلب واللسان وسائر بقية الاعضاء) من الآفات
 المتقدم ذكرها. (حقيقه)
 اولدوده ايتدك . اگر زمان حاضر مزده شبيهه
 دنده اجتناب قبلايق ديه باشلاساق اشار اچار بيار
 نرسه تابا آلمى عاجز بولورمز . بز اگرده مولى
 سبغانه وتعالى حرام ايتکان يا مکروه تحریمی ايتکان
 نرسه لردن صافلاناساق کامل مسلمان بولمق لقمز
 مأمول. خداجل شأنه قلب لرمزه نور ايماننى ثابت
 قيلسون. فردش لريم زنهار هر ايکى طرفدهده افراط
 دن صافلانايق! ذاتا بز خدا تعالى فرض وواجب ايتکان
 نرسه لره «مضى ما مضى ليس عليه القضاء» ديگان مقال

يا ايسه استخفاف قيلدى بونك برله كافر بوله در. العباد بالله شونك ايچون بز كند اولچاومزى بيلوب عبادتده امور دنيادهده افراطده تفریطده قيلمى كندهزى مولى سبحانه وتعالى هم رسول خدانك تنبيهسنه موافق صورتده آلوب بارومز برنچى تد پير ايدكن شايد بيلورسز. بيك قاطى چابغان آط ده تيز حالى بتوب صرنكره آطلاب باررغدهده افتدا رى قالمغان كېى بيك اوزه امور عبادتده كندسينه آغرلق و دنياسنه طارلق كيتورساڭ احتمال كه اشنى عكسينه آلشدرومز. رسول الله صلى الله عم (خدوا من العمل ما تطيقون فان الله لا يمل حتى تملوا) بيورمش. همده (خير العباده اخفهما) بيورمش. همك خيركم من لم يترك آخرته لدنياه ولا دنيا لآخرته ولم يكن كلا على الناس) بيورمش. مولى سبحانه وتعالى انسانلرى ايكى نوع يورطده قرارلندرمش برسى دنيا ايكنچىسى آخرة. مولى سبحانه وتعالى نك دنياى خلق قيلوب بندهلرين آندان طوغدقى وقتلرنده دنيا سراينه توغدره در. همده شول دنياده آزى كويى معيشت قيلدر. شول معيشت زماننك دنيا دن فايك لنده در. شونك ايچون الله تعالى (ولاتنس نصيبك من الدنيا) بيورمش. لكن شوشى دنياده وقتنى غنيمت بيلوب آخرتى ايچوننده كسب ايتمك تيوش. چونكه بارومز شكسز بولغان يورطنى او- نتوب بارى دنيا فكرين گنه آغه آلوب آخرتینه تارلق كيترو بوسى يكتلك توگل. چونكه رسول الله كندسى نك امتينه دنيا دن كفاف برله دعاً قيلوب (اللهم اجعل رزق آل محمد فى الدنيا قوتا) بيورمش همده (افلج من هدى الى الاسلام وكن عيشه كفافاً وفتح به) بيورمش: يوقسه رسول رحمة للعالمين حضرتلرى نك زمان س- عادتلرنده روم كسرى اها ليسى نصل باى و دولت و ملكة ايلارى بولغانلر. حتى آلتون كمشنى بيوك بيوك معزنلر كه توتروب قوبغانلر. شولاي بولسهده رسول الله مذكور دعاً

شريفى برلن امتينه دعاً قيامش. اگر بايلىق كوبا يتو مقصود بوله تورغان بولسه شول روم كسرى اها ليسانده گى آلتون كمش لرنى رسول الله تمنى قيلوب مولى رب العالميندن امتيمده بونلر كېى باى قيل ديه دعاً قيلوب اصحاب رضوان الله عليهم اجمعين لرد ده روم كسرى لردن نچه اولوشلر بايلر بولورلر ايدى. نور النبوة صلى الله عم امتينه كفاف برله دعاً سى دنياينده بونولهي طاشلاب گل عبادتكه گنه عمر صرف قيلمى كفايه لرى قدرلى دنيا ايچوننده كسب ايتسونلر ديويدر. فرض قيليق اگر هر كشى عمرين گل عبادتكه گنه حصر قيلوب صومغله رده مسجدلرده گنه رهبانية قيلسهلر بو وقتده عالم نى حاله كيلور. درست مولى متعال رزاق هر كمه اولگانگه قدر قدر رزقنى بيره در. لكن بو عالم عالم اسباب بولدقندن مولى سبحانه وتعالى كندسى نك حكمتى ايله آدم لره كسبنى فرض قيلغان لكن كسبنى فرض قيلسهده كسب رزاق توگل مولى سبحانه وتعالى رزاق بوسنده حاطرده تومتق تيوش بزم كسبمز رزق مزه سبب. اگر مولى تعالى كسبمز موفق قيلسه كسبمز مبارك بولوب اشمز اوڭ بولوب بو كسبمز دن فايده لنده مز والا فايده قايده ضررده كو روب قويه مز. منه شونك ايچون مولى تعالى دن: ياربم خيرلى فايده لى بر كلى كسب قيل. كسبمنى بوشقه مشقت كنه قيلمه ديب صورامق تيوش بوله در. همده: مينده ياؤروپالورلر كېى باى بولايم، فابريكانت بولايم يا دينگزده پاراخودلر يورتايم ديب قصد قيلمه. بو- سى حب دنيا دن كيلگان كسب بولوب جناب الله حقنك بيك مبعوض بولغان صفة بولور. شونك ايچون هر قايده بولسه بولسون دين علم الرمز مؤمن مسلمانلر غه شوشى كيفيتجه وعظ نصيحت و تعليم تيوش بولادر همده نوافل عبادات برله ده قوشماسقه تيوش بولادر. هر وقتده وعظ زمانلرنده ايمان فرايض واجبات حقوق الله و حقوق عباد كېى لر برله وعظ قيلوب همده مؤمن

لر بر برسی آراسنده تعاون تناصر دفع ظلم کبی لر برله وعظ لازم بوله در . اگر بز مؤمنلر شوشی روشچه بولوب هر وقتده فرض واجب حقوق الله و حقوق عباد تعاون تناصر کبی اشلمزده لازم بولوب همده رسول الله نك سنة مؤكده لرینه ده مداومت برله بو . لساق بو وقتده بز بدعه لر دن صلاقلاندق . همده اسوه حسنه دهده بولوب سواد اعظم دن آیرلما دق . بوقسه بز عوام لر ه نگی نقل بو نقل ديب شغلنساك بار ابارا بزنی شیطان عمل عبادت قیلدر ام ديب بدعه نك بیک قبیح بولغانلرینه توشورور . بوسی اولدانوك بوله تورغان اش . منه بیت نه قدر صلوة نافله لر بار بونی بعضی لر مستحب دیگانلر و بعضی لر بدعه دیگانلر . شیطان شوشی لرنی قیلدرسه تمام مقصودی حاصل بو . له در . چونکه بو کشی بونی قیلوی برله ن (من احدث فی امرنا هذا ما لیس منه فهورد) گاکره در . منه مثلا بر کسه بر آدمنی هوقت نمازغه مسجدکه بارمی ديب بو کشی بیچاره نگی نمازغه مسجدکا بارمی تورغان کشیدن نچه اولوش گناهلی بوله در . چونکه مسجدده نمازنی قیلو سنه اما غیبت حرام قطعی بر آدم سنتنی قیلمی ديب بو کشی جهنم عذاب مستحق بوله تورغان همده توبه برله گنه استرضاسز عفو قیلنمی تورغان گناهغه مرتکب بولدی . اولدر کم غیبت . منه بو اش کوبره ك مسجدکه کندسی مواظبت قیلله تورغان آدم لرده بوله در . چونکه بو کشیگا شیطان مسجدکه یوروی طرفدن کروپ اوزی نك مسجدکه یورویون بیک الوغ عدل عبادت کوستروب ایکنچی بر اوندسه نماز قیلوب مسجدکا یوری آلمانان کشینی بیک گناهلی کوستره درده کونکلینه عجب کیتره در . بو اش بیک کوب برده شیطان نك قای طرفدن کیلویون بلوب بولمی . اوکدا . نمی صولدانمی آرطدانمی آلدانمی آستدانمی اوستدا نمی کیلور معلوم توگل . شونک ایچون شوشی شیطان مداخله قیلورغه اورن فالماسون ایچون رسول الله صلی الله عهه دیمشکه (اعطیت همسا لم یعطهن احد

من الانبیاء من قبلی نصرت بالرعب مسيرة شهر وجعلت لی الارض طهورا مسجدا الخ) بیورمش . اگر شیطان سنکا وسوسه قیلنسه : فلان کسه مسجد کا یورمی ديب . شول وسوسه نی رد قیل : الله تعالی رسول اللهغه و آنک امتینه هر چیرنی مسجد قیلغان شاید نماز ن اونده اونی تورغاندر ديه وسوسه شیطاننی یبار . بو وقتده سنده شیطان نك مکرندن یعنی «عجب» دن قوتلورسن همده غیبتدن قوتلور سن . نگی آدمده سنک لسانک دن قوتلوب شیطانده مایوس و مردود بولور . نه لازم ! کشی ده برده اشک بولماسون کندنک خداغه بنده بول . عملکنده و کسبکنده دائم بول .

منه بزیم هر اشمزده شوشی اولچاو برله بارورغه تیوش بولادر . فرض واجبغه مقدم ، واجب سنتگا مقدم ، سنه مستحبگا مقدم ، مستحب مباحغه مقدم . بو یله ترتیبده بولورغه کیرهك بو اشلمزده مأموراتده بویله بولدیقی کبی منهیاتده بویله حرام مکروه تحریمیدن مقدم ، مکروه تحریمی مکروه تنزیهی دن مقدم مکروه تنزیهی مباحدن مقدم . الحاصل الاهم فالاهم ثم الاهم قاعده صادقسون رعایه قیلساق شاید آخر . تمزده دنیامزده برسون برسی قساماسلر . شونک ایچون کسبکا اقتداری بولغان عوام ناس لر نك بالالار بین آچ یلانغاچ یاتقروب کندسی یخشی بولام ديب شیخ افندیار نك مسافر خانه لرینه باروب یاتولاری تیوش توگل . همک شیخ افندیلرده اگرده بو توغریده حلق برله اهیتنی آغه آلوب کندلرینه زیارة بارغان آدم لره بویله توصیه قیلوب یبارسلر نصل گوزل معامله قیلغان جناب رب العالمین حضورنده محبوب و مقبول بولدیقی کبی عامه ناس و عامه علماء و عامه مسلمین لر عندنده بر نچی مرتبه ده محبوب القاب بولور ار ایدی ، کوب کشیلری کوره مز بیک یخشی غنه نمازین قیلوب کسبنده لازم بولوب دنیاسنده آخرتنده قسه ای یخشی غنه توره تورغان آدم لر شیخگا طابشرلوب نه دنیا-

تنقید یا که مقابله

یقه بر مصر دن فایتمش عنقانتك حضرت مریم حقنك:
 « فتمثل لها بشرا سويا » قول جلیلین فنكه فلسفه گه
 تطبیق ایتو قصدی ایله فن خلافتنده بولماس اوچون
 خطوات شیطانغه ایاروب خصرت عیسی نی تودر ورغه
 یول ازلاب مونه بشر سوی تمام فیافه لی ماتور اعضالی
 کیلوشلی کشی دیگان سوز ذاتا حضرت مریم ده بیک
 ماتور قز بولغان شونده قارا فارشی تورغانده ایکی
 طرفدن ایلیقتریق کبی قوه جاذبه قوز خالوب اختیار سز
 بشر سوی نك شهوتی یر گه دوشمش ده حضرت مریم
 اول کشی غائب بولغاچ بالالغی ایله شهوت صوون
 سورتوب قاراغان بولور مونه شوندن حامله بولوب
 حضرت عیسی توغان بولور، مونه بولای بولغانده
 حضرت مریم زنادن ده پاك بوله هم فن گه ده توغری
 کیله مونه اولکی مفسر لر شونکا آبتراغانار دیکانه
 آلایک برر دو قنوردن صوریق الی موندای خارجه کی
 شهوتدن تگون ممکن میکان برار دو قنور ایتدی ایسه
 اش بتدی دیدکی کبی منکر و فحش حتی خوف کفر
 سوز لر سوز لادکی اهالی آراسنده شایع در مونه
 شوندای دن صاق لانو اوچون الله تعالی « ولاتتبعوا
 خطوات الشیطان » دیه نهی قیلمشدر مونه دلیل صانوب
 کیتور کانلری اچندن اینك قوتلیسی در، باشقه لری ایسه
 دها مطلوبدن بعید در، پیغمبر علیه السلام نك من قال
 فی القرآن برأیه فلیتبعوا مقعدہ من النار « دیگان سوزینک
 قرآن مورد و اصطلاحندن خارج محول لره تبار توب
 نفس و هوا سننه موافق احکام استنباط ایدوچی یالغانچی
 مجتهد لر دن تحذیر اوچون ایتولمش وعید در بزم
 حاضرگی مجتهدك دعوی سنده بولغانلر نك همه سی
 دیور لك اجترأ طریقنچه رجما بالغبیب قیلندن تفوه
 ایتمکده لر در، هوالرینه موافق بولسه اینك ضعیف
 حدیثده حتی معتزلی لر سوزیده یاری اما هوا سننه
 موافق بولماسه بو حدیث کنه قرآنندن چقمای دیه احا-

سی ونه ده آخرتی نك لذتی بتکانلری، آه رسول الله
 بیک غایت بیوک حکیم بیت! قاراگز افندیلرم! رسول
 اکرم و نبی محترم صلی الله عه م نك (القصه القصه
 تبلاغوا) حدیث شریف لری، یعنی اگر سز اقتصاد برله
 بولسه نکر مقاصد دنیاوییه و آخر اویره ار نکره و اصل بو-
 لور سز دیگان سوز بوله در، مده دخی اعتبار قیلوب
 قارا نکر ئلی! نور الهدی صلی الله عه م نك (علیکم
 هدیاً قاصداً علیکم هدیاً قاصداً علیکم هدیاً قاصداً فانه
 من شاد هذا الدین یغلبه) دیه «علیکم هدیاً قاصداً»
 نی اوچ مرتبه تکرار قیلمسندنه نه قدر تأکیدار
 بار، همه دین عبادتده افراط کیتونک نه قدر و خا
 متون بلدرمش، همه دینگا مغلوب بولور دیمش.
 درست بزیم بو سوز لر مزه بیک قنعر قارا اوچیلارده
 بولور بولسه ده بولور شول، مقصدم شفیع الامه صلی
 الله عه م نك تکرار تکرار توصیه قیلمش اقتصاددن
 آیرلماو، درست ظاهر ا قاراغان وقتده نفلار برله
 شغل لنو بیک یخشی! شولای بولسه ده فرضی قیلو
 بیکر دک یخشی بولاقندن بزیم بو شغلی آغر زما
 نلرده ارکان خمسۀ اسلامیه لر می کما هو حقه برده
 یالقاو لقی قیلمی قیلساق رسول الله نك سننه مؤکده-
 لرین بطریق المداومه قیلساق شاید دنیا مزده آخر
 تمزده آرتنده قالماس دیه امید ایده مز، شول
 جهندن بز اماً الله علی خلقه بولساق کندلر مزه تابع
 بولغان ملت اسلامیه لری اقتصادغه تارتوب طرفیندن
 صاقلاندر مق ذمه مزه برنچی لازم بولغان نرسه اگر
 بز کند می اماً الله دیه بیلوبده کندلر مز دین اسلام-
 منی حمایه ده بیکر دک افراطغه کیتوب نور النبوة صلی
 الله عه م نك اقتصاد برله توصیه لرین اعتبارغه آلمی
 ملت اسلام لره کسب حلال برله ده وعظ قیلما ساق بو
 وقتده رسول الله نك (غیر الدجال اخوف علی امتی
 من الدجال الاثمه المضلین) حدیث شریفنه ما صدق
 بولور مز العیاذ بالله. آخری وار، ف، سیمانی

دین صحاحنی ده رد قیلیمقدلهردن بونی هر کم مباحثه وقتینده نجر به ایدیه بلور. اصل اجتهاد منقرض می دگلمی؟ مسئله سینه کیلور ساک مؤنده ده اسباب واحوالی تفتیش ایتمهک وتاریخه نظر ایدوب انسان ننگ جیلی وصنهی تقالید واستبداد لرین موازنه ایدار گه تیوش بولادر. انسانده تقلید هم رأینه اعتماد وفکر نده استقلال. هر وقت طبیعی دیور لک بولا کیماکان. انسان ایکنچی بر او ده گئی مزیه ننگ مثلن کیلتر و گه هر وقت تقلید ایدیه گه اوزنده گئی مزیه ننگی ترویج اوچون مستقل بالر ای بولا کیلیمش در حتی پیغمبر لره مقابله قصیدی ایله اولده بشر مینده بشر نوعندن نیچون مین آننگ کبی اسلامیم دیه؟ تقلید وتصنع لره مر نکب بولیمش. پیغمبر لر زماننده معجزه قارشوسنده مقهور و ابکم بولسده پیغمبر لر دنیادن کوچوی ایله یغمور آرتندن تیرسلکته اوروب چققان گومبه (کماة) کبی بری آرتندن بری یالغانچی متنبی لر ظاهر بولوب دجاللق ایتیمش لر اوشنداق طیب حاذق وحکیم لر رواجده بولغان وقتده یالغانچی طیب لر حدوث ایدوب ساده دل لری اوزلرینه تسخیر ایتیمش لر. موندای تقلید بلیه سی هنوز بوله کیامش در زمانم زده هم دونگ امثالی کورامشدر مثلاً: اسماعیل افندی غصیرینسکی اصول صوتیه اوزره خواجه صیبان نام الفبا و قرأة کتابی نشر ایتدکن آردنچد بزم تاتار آراسنده هم بیک کوب تورلی اسمه تقلیداً یالصالمش الفبا کتابلری ظاهر بولدی وحالانکه صیبانه بنگل اولوب مشربنه موافق بولغانی هنوز یوق دیور لک درجه ده در. بر وقت صرف کتابی یازوچی لر اخلاق وعقائد و علم حال کبی تورلی اسمده قلم توتقان کسه کوچروب انتحال ایدوب یازدیک نشر ایدوب اولانار تاراتدی بر وقت رومان یازماق موده بولوب ایکنچی وقت ملی شعر ملی تیاتر کبی تورلی ریقلاما لر قولاقنی طوندردی. ۱۹۰۵ انچی یلدن صونگ یاروم یارتی روسچه بلکانلر مزده تقاید بلاسی ایله بیسمارق درجه سنده دعوی ایکنرک دیپلوماتلق صاندیلر. تورلی

قرقلر گه بولوب تورلی پر و غراملر توز دیلر. صوگره بیک کوب کسسه لر غزیتیه چغارا باشلاب یازارغه نرسه طایله اغاچ اورام سوکشی لرین ایواچی نزاغلر. بین محله غیبت لرین یازوب تاراتوب اهالی آراسنده تفرقلر توشوروب ترقی اوزنده فتره ایراث ایدوب الفت یرینه شفاق، حسن اخلاق یرینه فسناد اخلاق طارالماسنه سبب بولدیلر. هر وقت اوزی کیلماسه ده اسخولاستیک پیداغوغیا دیه اوزلرین کوبکاره کوبپو. رتوب تفوهاتده بولدیلر. اصلاح مدارس دیه مدرسه لرنی تاراتدیلر لو تر گه ایارام دیه روحانی لره تل اوزاندیلر، اهالی عنندنه منفور کورساتوب ساده دل لرنگ کیسه سون قزیل اوزلره موردیاصادیلر، استودینت لر بدستو وایت ایتیه دیه بزم پیچ آرتنگ غی شاکر دلر ده باصتو ایت ایتوب ترزه لر واتوب برنچی صدأ ایکنچی صدأ لر ایتوب تارالدی لر. صونگره غاقبتنگ اوزلری ده متضرر بولدیلر. اعتبار ایله قاراساق شو مجتهد دعوی لری عین تقاید ایدکنده شبهه یوقدر. هر قایوسن قاراسانگ اوزی حسن ظن قیلغان کسه گه بلا میلات ایارمکده وتقلید ایتمکده لر در حتی کشی دیوانلرین فرنو غراف قیلندن حفظدن مجلس صابین اوقوب یوروچی صوفر شاعر لری ده بر کشی ننگ سوزینه ایاروب فیلسوف اسلام دیه اوزلر تولغانچی باغردیلر. های های شول صوفر فیلسوف ننگ شعرلری اوقولسه بزم ملت بو قدر آرتقه قالماس ایدی دیه کولنچلکندن چدامای یغلارلق ترهاتلری یاودر دیلر. مونه بو اجتهاد وترقی عصر نده بو قدر تقلید لر بولغاچ یاشل مجتهدلر زعمنچه اسخولاستیق زمانلر نده نیچک تقلید ایتماسونلر، یا بو یاشل مجتهدلر شو فونوغراف قیلندن بولغان شاعر نی ده فیلسوف اسلام دیه امام ومقتدی به توتقاچ، قلبنده اسلام حیهتی اولان متدین عوام لر اوزلری ننگ قدرلی بولغان زمانه سنده مجتهد مطلق بولغان اوزی تقوی لک ننگ غایه سنده بولوب شرع ایله حامل بولغان کوزلی امام اعظم لره نیچک ایار

و مقتدی به صاناماسونلر! شاید بو خصوصده معذورلر در. پیغمبر علیه السلام نك خیر القرون دبه شهادت ویو مش قرن لرده نص نك مورد واصطلاحنه موافق اظهار حق اوچون اجتهاد صرف ایدوب مجتهدلك رتبه سون حائز اولمش لر زمان سعاده که یاقن بولغانلری اوچون قرآن واحادیث نك معنارن آکلالمش لر قلب لری علم وعمل ویقین نوری ایله نورلنوب هو او هوسی اسارتندان آزاد بولوب آشاو و اچوده پرهیزلك لری سببلی ظلمه شیطانیه دن و خطوات ابلیسه ایاروب نصو- صنی موردندان چیتکه بورودن امین بولغان لر ویو سایه ده « من علم وعمل بما ورثه الله علم مالم یعلم » حدیثنه مصداق اولاره ق علم لری آرتوب اتباع لری کوبایگان. بارا بارا یالغانچی مجتهدلر چغوب هو او هوس لره تابع اولاراق نص نك موردندن طش قیاس فاسدلر ایله استدلال قیلوب اختلاف و شقاقلر پیدا ایتمش لر. آخری وار. امام محمد صابر حسنی

شعر

کل بو آیتدن کوزت ایمانگی * آل بو میزانمه طارت عرفانگی
اصل خلقتدن مراد حق ندر * دقت استرسوزلر مهبز بکدر
کنت کنز ارزنی کوش ایله سن
باده عشق خدا نوش ایله سن
باعث خلقت ندر بو عالمه
کائناته باخصوص بو آدمه
یهک ایچمهکی بو خلقتدن مراد
بو یله هر قاچ کون ایچونمی بو نظام
یهک ایچمهک لازم حیواندر
بیک چوغی انسانه ده زیاندر
یالیگز خوشچه کچورمهکی زمان
یالیگز دنیا میدر مقصود همان.
گرچه لازمدر بو دنیا هر کسه
احتیاج مس ایتماسون هر ناکسه

دست علیا اولک لطف ایت عالمه
یوز چویرمه محرمه نا محرمه
زنکین اول سعیکله بول عالی مقام
همنگله بولسون افاق انتظام
تنبل اولمه گرچه ای صاحب ذکا
ایتمه دنیا دن و لیکن ایشکا
هر قضا یا گرچه هب اولمق کرک
جمله مشغولدرلر اجرام فلک
بو قضا یایه نتیجه بو قمیدر.
هیچ نتیجه اولمق مسبوقمیدر.
هر قضیه بر نتیجه کوسترور
هر نتیجه فکره بر تملمین ویورور
بر نتیجه ثابت او لمانسه اگر
اضطراب یکدیگری تولید ایدر
کائناته بر نتیجه بول که او
مقصد اصلی اوله ای خبربرو
چوق دوشون تعمیق فکرایت ای فطین
خلقت کونه نتیجه بول یقین
او نتیجه حشره فالماز بوردهدر
بولمیان بو مقصدی دل مرددر
رتبه پاره مال اولاد عیال
علم و فضل و صنعت و غز و کمال
جمله اسباب نتایجدر بو هب
بوش بره صرف ایتمه ای کان ادب
بو فروعاتدن نتیجه بکلنور
کم فروعاتده قالور کوسنکلنور
او نتیجه کسب عرفان ایلمک
معرفته ذات حق برله مک
شویله بر علم حقیقی کسب ایدر
عارف بالله بوله شکر کیده
اولمیه بر دمه محتاج دلیل
قاپلایه وجداننی حسب جلیل
یوقلادقچه دایما وجداننی
آنده ادراک ایلیه سبحاننی
رفته رفته علمنی تزبید ایدر
دایما مولاسنی توحید ایدر

اويله بر توحيدكه تقليد اولميه
 اوياه بر حكمت فلاطون بولميه
 بو مزايا صاغه جسماني اولور
 جمله وجداني و روحاني اولور
 علم دنيا لازم اربابندن آل
 ايامش اسلامي سلك لال
 لکن اسلافدن مرامم اهل دين
 بزره اسلاف دگادر منكرين
 علم دنيا علم عقبى بزرده وار
 اهل افرنج بردن اللى اشكار
 لکن آنلر علم عقبادن بسرى
 علم دنيا مشغول ايتدى آنلرى
 بزدن اللى مال ايدندى كندنه
 شرفدن اللى مال كتوردى غربنه
 هب بزمدر فن حكمت هر نه وار
 مالكى نردن بولورسك آندن آل
 آخرى وار .

ياگى اثرلر

فاضل محترم حسن عطا تاضى حضرتك (مفصل تا-
 ريخ قوم تركى) نام اثر عاليترينك جز اولى باصيلوب
 چقدى. بو اثرنك اسمى جسمنه بغايت موافق توشوب
 اقوام توركيه نك تاريخلرينى بيك مفصل صورتده بيان
 ايتمشدر. فاضل مومى اليهنك بو خدمت مليه سنك
 تقدير ايدلمسى ابنا ملتيزنك موين بور چيدر:
 بونى تقدير ايتمك (اى هاى بيك بخشى ايكان)
 ديمكه گنه اولماى ، اثرنك حجمه ، مندرجاتك بيك
 كرا كلكىنه كوره شالقان بهاسى اولان بر صومنى قز
 غانماينچد آلوب اوقيموق ايله اوله در. بو اثر اشبو
 عصر گه فرر هيچ كيم طرفندن حقيه اهميت و ير-
 لمكان و بناء عليه كلياً نسباً منسباً حكمنى آغان اوز
 تاريخمى ميدانغه چيغاروب كيله چكده صاحب استعداد
 اوله حق اولاد ملته بر اساس و نيگز ياصامشدر. خلا
 صه بو اثر توغرسنده نه قدر مدح و ستايشده بو
 لى ساقده ونه قدر تشكرلر ابراز ايتساكده آزدن .

فقط بزم تعجبمى موجب بولغان بر شى واردر
 شونى ذكر ايتماى كنده آلموق، بو اثر صاحبه فاضل
 صل محترم حسن عطا عيشى حضرتلرى بر اول
 نك صاصوب تنچوب بتكان ترتيبسن مدرسهد سنده
 اصول قديمه ايله اسخولاستيكه لر اوقوب باش واتوب
 مدرسهدن چقغان بر كشيدير. باشنه فورار كه اوستو
 نه پالته آياغنه شيبه ايتده كيمه گان بلينه ز ناره طا
 قمعان، بو نچك بو اثرى كيله چكده ترتيبلى دار
 الفنوندرده اوقورلق درجه ده مكمل صورتده تاليف
 ايتنه آلدى ايكان؟

ايشدوب و كوروب بيلديكزه بو كشى شريعتده
 استا و چيدر. بو حالده بو كشى نچك ايتوب ملتنه
 الى يوم القيامة اونوتباسلق بر خدمه و يادكار قالدن
 مغه موفق اولدى ايكان؟

هاى شريعت استام اوچيلر و اى فورار كه چيلر ز ناره
 چيلر كوريكز قارا كز آگلا كز ملتكه خدمه ايتو
 فورار كه كيمي چالمه، پالتو كيمي چاپان، شيبه ايت
 كيمي صاورلى چيتك كيوبده بوله ايكان.

ياشا فاضل محترم چوق ياشا. اثر عاليترينكى
 تبريك ايدرز. و كيله چكده اولاد ملته نافع اولوب
 كندكزنك دخى بويله اثار نافع لر تاليفيله جين خادم
 دين و ملت اولمغه موفقيتكزى جناب مولى دن تمنى
 ايدرز. فيض خان داودف

تورلى خبرلر

اهتدا

شهردان قريه سندن خبر برولارينه كوره مهادش
 اويازى چوريلى و ولستنك يگا مسلمان و روس قاتوش
 (اوطار) نام قريه نك بر روس قزى مكاريه گه باروب
 آرزوى و وجدانيسيله دين مابين اسلامى قبول ايتمشدر.
 سوداكارلردن برى اوزينه نكاحلاب الموق نيتهك
 ايمش. جناب مولى حيره موفق ايليه .
 فتنه كار امام.

شولوق شهردانن خبر برولارينه كوره مذكور
 شهردان قريه سينك ايكنچى محله امامى سه شنبه كون

تيمور يول مامورلارى فارشى آامشدر. شاه غوغل اورامنده اوزينه حاضرانگان خصوصى يورتقه توشمشدر.

خوليرا

پايتختده بر تاوانكده خوليرا ايله اورغانلر ۳۷ كشى اولوب ۱۳ى ئولمشدر. خسته خانهده ۳۶۳ كشى نداوى اولنمقدهدر.

دوما تيره سنده

غ. دوما تيره سنده شائع اولان خبرلر گه قاراغا. نده. بزم خارجه نظارتى، بو سنه لاهى شهرنده صلح قونفرانسى دعوت ايتو حقنده بر نوطه حاضرلمش ايمش. بو نوطه نى دول معظمه يه تقديم ايدم جكدر. بو نوطه ده «سلاح قوتىنى آرتدرونى بئرو حقند ندا كره ايديلوب بو مسئله قطعى صورتده حل اولنورغه تيوشلى. چونكه هوا كيمه لرى كوندن كون ترقى ايتوبو نكده صوغش وقتنده پك كيرك ديگان فكر هر كيم ده وحكومته قوزغالهدر» دى.

خارجى خبرلر

تركيه

ليو اديا گه كيله طورغان فوق العاده تركيه هيئتنى توبانده گى كشيلىر تشكيل ايدىيور: خارجه نظارى رفعت پاشا. قورپص كامانديرى ناظم پاشا، خارجه نظارتى كانسلار يه مديرى وقورپصنى كامانديرينك ياورى وياش تركلر كاميتتى اعضالردن عضيلرى. بو نلر ليو ادياغه طوغرى حركت ايتمشدر.

روسينه نك استانبول سفيرى چاريكوف ياننك سيكر يتارى وترجمانى اولديغى حالك استانبولدن ليو ادياغه طوغرى حركت ايتمشدر.

ياپونيا

ياپونيا حكومتى، مانجوريه ايله قوره نى برلشدر و فكرى ايله يالو نورى آرقلى كوپر صالحورغه باشلا مشدر. كوپرنى قطاى حكومتينك رخصتندن باشقه صالا باشلا ديقلردن محلى قطاى غزته لرى ياپونيانك قطاى يرلر ينى عضب ايتولرينه فارشى پرو تيست ايتهلر.

ايرته برلن شعبان آينى كورمك ايله مجله اهالى سينك كوبيسى شهادة ويره توروب سيشنبه كون كيچ تراويح اوقوب بلاوجه شرعى چهارشنبه كون روزه اولمش. فقط مجله اهاليسنك ديانتپورلارى اولگى مجله اهاليسى ايله بالاتفاق چهارشنبه تراويح اوقوب پنجشنبه روزه اولمشلر. بويله فتنه كارلرى جمعيت شرعيه مز نوعما تاديب ايتسه نه گوزل اش اولوب بشقه لرينه عبرت اولور ايدى.

فنلانديه گوپير ناطورى

فنلانديه گوپير ناطورى بيكمان، اوز اقلاماينچه اورنندن چيغه جقدر.

ماليه نظرى

ماليه نظرى قوقوسفنك اقصى شرفه دوغرى سفرى ياپونيا ايله آراده اولان اختلافنى بئرو وشرقى قطاى تيمور يوليينى ياپونلرغه صاتو ايچوندر ديلر. سكسان مك صوم.

قز انده، سيناتور غارينك كشيلىرندن برسى نك امرى ايله خصوصى بانقه لرك برندن ايچنده ۸۰ مك صوم اولان بر صاندى كانفيسكاوايت ايديلوب حكومت بانقه سينه تسليم ايدلمشدر. بو بر ايتتيدانت قه عائد ايمش.

اورنندن چيغارو

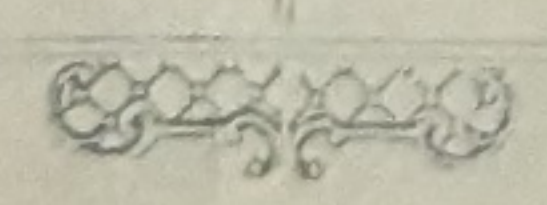
سامار زلاتائوست تيمور يولنده پاسسارلر نى تولاوسز يورتكانلرى ايچون يوز اون اوچ خدمتكار اورنلرندن چيغار مشلردر.

دوما اعضالرى

غ. دوماده، تورلى فراقسيه چلينلرى اورال زاء وودنده اشلى طورغان اشچيلردن بيك كوب خط آلا لر ايكان. بونلر آنلغى اشچيلر نك حاللرى بيك نچار بولد يغندن شكايت ايدوب شونى بئرو چاره لر ينى طابارغه اوتنگانلر.

اوده ساغه كيلگان

۲۳ سنتابر كيچ ساعت ۶، ۳۰ مينوتده ايكسترينى پويزد ايله سابق ايران شاهى محمد على اوده ساغه كامشدر. شاهنى اوده ساغرادونچالنيگى تالماچوف،

بر ايندين مسفوا غز تدارينه تلفرافى ايله خبر ايتو
لرينه قاراغانده، اقصى شرفدهنى آلمانيا تجارت
وكيللىرى ياپونيانك صوغشفه حاضر لنوى حقدده بر-
لين گه خبر ايتمشلر ايمش. بو خبر تجارت و صناعت
داثره لرينه ييك ناچار تاثير ايتمش.

ياپونيا مانجوريه نك بر قسمنى اوز ملكينه قوشما
قچى بولا ايمش. بونك حقدده روسيه گه نوطه يباروب
اوز اختيارى ايله مانجوريه نى تقسيم ايتار گه اوتو-
نلمش ايمش.

قاس و اسپانيا.

اسپانيوللرنك باش قوماندانى غنرال « مارين »
صوغش ميداننى كيكايونوب شمالى فاسنى بتو نلاى
قابلاب آلورغه نيت اينك نلكدن حكومتدن ينه عسكر
صور امشدر. بر ديؤيز به عسكر كوندر لمش. بو
عسكر كيلوب ينسه اسپانيا عسكرى يتمش مكلر چاما
سنده اوله در.

اورنبورغ خبرلىرى

صودينى پالاتا.

سنتابر ١٩ زنده اورنبورغ سر. ريو الوتسيونى فرقه
سينك اشلىرى قارالا باشلاب ٢١ نده تمام اولمشدر.
بونلر ١٣ كشى اولوب بار سينه ١٠٢ استاتيه بوينجه
حاضر گى اصول اداره نى كوچ برله بمرر گه طريشوچى
ياشرن پارتيه غه منسوب بولوده عيبلانلر.

بونلر توبانك گى كشيلىدر: سويركو، محلى پريسارنى
ياؤير نيلردن: فونستانتينى، بارانوفسكى واسكله-
ريويچ، دؤاره نين نفقر افوف، بار بوتنيكى، بور كچى
حسن محمد ييفى، فيض الرحمن شمس الدينى، كازوبينقو،
اليكسه ييفى، شاهمردان بينكييفى، بيركوتنى، پيتروف
ويلايفى.

بز يالكز مسله ان ريو الوتسيونلرى حقدده ياز اچقمز.
فيض الرحمن شمس الدينى- قزانده نشر اولنه
وس. ريو الوتسيونى فرقه سينك فكر لرينه خدمت ايتنه
طورغان « طاك يولدى » غز ته سنى اورنبورغده طارا-
نقان، اختلال چيغاروغه دائر تاتارچه و روسچه رساله

لرنى اوزنده صاقلانغان، ريو الوتسيونى خبر لرنى
يازغان وبوس. ريو الوتسيونى فرقه سينك اشلىرى
حقدده باشقه اعضالر ايله خط يازشقا نلفى اوچون عيبلانده.
حسن محمد ييفى- اوزينك كوار تيرنده اورنبورغ
س. ريو الوتسيونى فرقه سى كاپيتي نى يك ياشرون مطبعه
سنى بولندرغان، تورمه نادزير انلينك اوتريلىوى
حقدده كامپيتي نى شول مطبعه ده باصلانغان اعلا نلر ينى،
صائد اتلرنى ريو الوتسيونى فرقه سى طرفدارى بولارغه
دهوت ايتكان پروقلاماتسيه لر ينى، كامپيتيت طرفندن
نشر ايدلگان « ژوله » غز ته سينك برنجى نومير يين
وتاتارس. ريو الوتسيونى لر ييك اورنبورغ غرو پياسى
طرفندن نشر ايدلگان پروقلاماتسيه لر ينى بولندرغان
ايچون عيبلانده.

شاهمردان بينكييفى- مندرجه لرى نهدن عبارت
ايديكن بله طوروب طار اتور ايچون س. ريو الوتسيونى
پارتيه سينك يازولر ينى آغان. از جمله « زييله اى ژوله »
غز ته سينك ١٧ نچى نومير نين ٢٠٠ نسخه: « از نامه
ترودا » غز ته سينك ٩ نچى نومردن ٤٥ نسخه: « كرستيانلر
اوزكز ابوشكز » نامنده رساله دن ٣٠٠ نسخه و باشقه-
لرنى بولندرغان ايچون عيبلانده.

پالاتا بونلرى ايكى كون قدر محاكمه ايدوب ٢١ نچى
سنتابر ساعت ١٠ يار ملرده توبانك گيچه حكم ايتمشدر:
سويركو، بارانوفسكى، فونستانتينى، شمس الدينى،
اسكله ريويچ اليكسه ييفى، بيلايف نفقر افوف عمر لك
سورگونگه: بيركوتنى آلنى يل قاطرغه، فوزوبينقو،
بار بوتكين دورتار يل قاطرغه: بينكييفى، محمد ييفى
پتروف عيبسز طابغانلر.

اوغريلقى.

٢٢ سنتابرده اورنبورغ آفروژنى صود پريدسيدا
تيل معاوينك ايكى كاؤير هم پالتاسينى اوغرلامشدر
١٧٠ صوم ضرردر، نفتيش اجرا ايدلمككدر.

حمامده ميت.

٢٢ نچى سنتابر كوندز ساعت ايكى يار ملرده آرپندا
وننى يرده گى پارامانف نام روسنك حمامنده ٥ نچى
نومردن عيبدالله نيزيرف مشچان ٦٥ ياشنده اولك
حالنده طابلمشدر، سببى معلوم دگلدر.